

Výzkumná zpráva Kongresu

Omezení aplikace islámského práva

BARBORA NOVOTNÁ

PRO ČESKÝ MODEL AMERICKÉHO KONGRESU 2020

1. Úvod

Obzvláště po útocích 11. září 2001 se ve Spojených státech dostává do popředí debata o spojení islámu a terorismu. Tato debata probíhá nejen na laické úrovni, ale také na úrovni státních a federálních orgánů v zemi.

Jedno z témat těchto debat je také islámské právo neboli šaría. Podezření, že by šaría mohla nějakým způsobem ohrozit jurisdikci Spojených států či bezpečnost občanů v zemi, vedlo dokonce k odsouhlasení zákonů v jednotlivých státech, které nějakým způsobem omezují právo šaría.

První dodatek Ústavy Spojených států ovšem hovoří mj. o právu na svobodu vyznání a v souvislosti s těmito zákony, které islámské právo omezují, je skloňován neziskovými organizacemi v zemi, ale také právními experty.

Tato výzkumná zpráva se proto pokusí osvětlit čtenářům, co je šaría, provede čtenáře muslimskými komunitami ve Spojených státech, podívá se na jednotlivé zákony řešící otázku islámského práva a pokusí se představit hlavní body debaty o ústavnosti těchto zákonů vzhledem k *Prvnímu dodatku*.

2. Šaría

Šaría neboli islámské právo znamená v úplně původním významu „cesta k vodě“ či „cesta k Bohu“ a představuje způsob, jakým muslimové přijímají svou povinnost vůči Bohu v každodenním životě. Šaría tak představuje návod pro každého muslima, jak se chovat podle zásad islámu.¹

2.1. Zdroje a historie šarii

Kromě *Koránu*, který představuje základní text islámu, jsou zdroji islámského práva tzv. hadíthy/hadísy, které společně tvoří sunnu (tato sunna se ovšem liší vzhledem k jednotlivým větvím islámu). Při rozhodování podle šarii je ovšem nutné používat kromě *Koránu* a sunny také metodologické přístupy – konsenzus (obvykle předních právních autorit) a analogii (aplikace zavedeného zákona na novou situaci). Společně tvoří fiqh – islámskou právní vědu.²

Hadíthy představují zapsané zprávy o jednání či slovech Proroka. Cílem hadíthů je předat všem muslimům informace o tom, co Prorok považoval za správné a co ne. V islámu by měl každý muslim aspirovat na to, aby dosáhl Prorokovy dokonalosti, jelikož dle islámské tradice to byl muž vyvolený Bohem.

¹ HILLENBRANDOVÁ, Carole, 2017. Právo. HILLENBRANDOVÁ, Carole. *Islám: historie, současnost a perspektivy*.

1. V Praze: Paseka. ISBN 978-80-7432-685-1.

² Tamtéž, str. 103

Hadíthy byly shromažďovány islámskými učenici po velkou část islámské historie a v současnosti jich existuje na tisíce. Nicméně uplynulo již téměř 1 500 let od Prorokova života. Jedním z hlavních problémů a zároveň základních kamenů islámského práva je proto prokazatelnost a důvěryhodnost hadíthů. Tato důvěryhodnost a výklad jsou posuzovány právě islámskými učenici a islámským právem a následně interpretovány v tzv. fatwách.

Fatwa představuje úsudek islámských právních znalců a napomáhá instruovat muslimy ve všech aspektech jejich života – mohou se týkat jídla, financí, vzdělávání, modlení, ale také mnohem komplikovanějších témat – například diplomacie, vedení války apod. Fatwy jsou vydávány striktně a pouze islámským učenecem – muftím. Na základě fatwy se mohou islámští soudci také rozhodovat při soudních řízeních.

Problémem u islámu (a stejně tak i u fatw) je ten, že existuje mnoho výkladů *Koránu* a především sunny (hadíthů). Jen v sunnitském islámu existují celkem čtyři právní školy, které se liší ve výkladu hadíthů a v tom, které hadíthy jsou akceptovatelné či nikoliv.³ Po celém světě existují stovky islámských tradic a doktrín podle toho, ve které části světa se nacházíte, a podle toho, jaká kultura tam převládá.⁴ Zároveň je pro islámské právo mnohdy problémem se přizpůsobit moderní době. V průběhu staletí docházelo a stále dochází k adaptaci na stále nové a nové životní podmínky, ať už v otázce trestů, moderních technologií nebo i takových věcí, jako například pití kávy nebo poslouchání hudby.

V průběhu historie se navíc islámské právo neustále střetávalo se západním právem, především na Blízkém východě. Od 19. století proto většina islámského práva ustoupila právu západnímu a ve většině muslimských zemí se dnes právo šaría váže kromě náboženských pravidel převážně na rodinné právo, jídlo a bankovníctví.⁵

3. Muslimské komunity ve Spojených státech

Populaci muslimů ve Spojených státech lze rozdělit do dvou skupin – imigrantů a konvertitů. Jejich historie velice pravděpodobně začíná již s obchodem s otroky, kteří byli přivezeni z Afriky, ve třinácti koloniích a později ve Spojených státech. Dochovaná přítomnost muslimů v Americe je ovšem datována až s koncem 19. století, kdy mnoho imigrantů z Blízkého východu (především ze Sýrie a Libanonu) začala kromě východního pobřeží postupně obydlovat industriální města na středozápadě Spojených států. Ve 20. století pak na východní pobřeží emigrovali hlavně Pákistánci a Indové.⁶ V 90.

³ Tamtéž

⁴ Tamtéž, str. 120

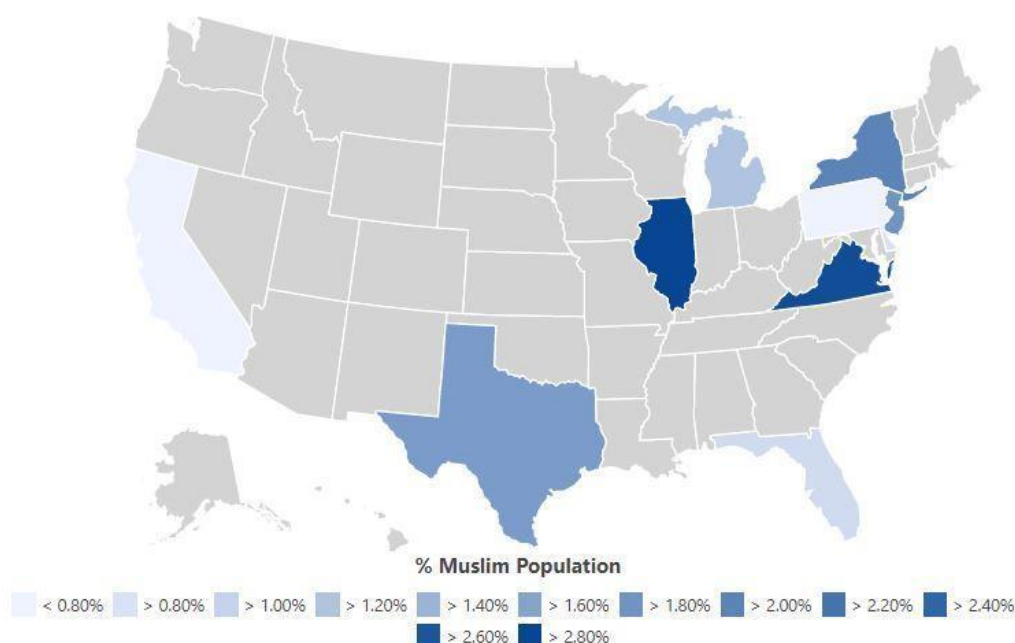
⁵ Tamtéž

⁶ HANIFF, Ghulam M., 2003. The muslim community in America: A brief profile. *Journal of Muslim Minority Affairs* [online]. 23(2), 303-311 [cit. 2020-04-29]. DOI: 10.1080/1360200032000139947. ISSN 1360-2004. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/1360200032000139947>

letech a na začátku 21. století do Spojených států imigrovalo nejvíce muslimů, téměř 1,7 milionu.⁷

V roce 2017 bylo ve Spojených státech přes 3,45 miliony muslimů a tvořily kolem 1,1 % populace (nelze to ovšem říci zcela přesně, jelikož Americký úřad pro sčítání lidu nesbírá data spojená s náboženstvím).⁸ Muslimské komunity se nejvíce vyskytovaly ve státech na východním pobřeží (New York, Virginia, New Jersey, Delaware, Florida) a také v Pensylvánii, Texasu, Illinois, Kalifornii a Michiganu. Největší procento populace pak muslimové tvořili v New Yorku, Virginii a v Illinois (od 2 do téměř 3 %).⁹

Obr. 1 : Rozložení muslimské populace ve Spojených státech v roce 2017 (World Population Review, 2020)¹⁰

Společně s komunitami rostlo také množství organizací a asociací, které muslimy sdružovaly. V roce 2014 nakonec vznikla Rada muslimských organizací ve Spojených státech (US Council

⁷ Muslim Population By State 2020, b.r. In: *World Population Review* [online]. United States, 4/6/2020 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://worldpopulationreview.com/states/muslim-population-by-state/>

⁸ Christopher R. Lepore, Asserting State Sovereignty over National Communities of Islam in the United States and Britain: Sharia Courts as a Tool of Muslim Accommodation and Integration, 11 WASH. U. GLOBAL STUD. L. REV. 669 (2012), https://openscholarship.wustl.edu/law_globalstudies/vol11/iss3/4

⁹ Muslim Population By State 2020, b.r. In: *World Population Review* [online]. United States, 4/6/2020 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://worldpopulationreview.com/states/muslim-population-by-state/>

Tamtéž

¹⁰ Tamtéž

of Muslim Organizations),¹¹ která dnes sdružuje 33 organizací s cílem koordinovat muslimské zájmy a aktivity v zemi.¹²

3.1. Aplikace islámského práva muslimskými komunitami

Jak již bylo řečeno, aplikace šaría a islámská víra v každodenním životě jsou od sebe v podstatě neoddělitelné a zároveň se liší stát od státu, místní tradice od tradice. Proto i aplikace práva šaría není ve všech státech federace stejná – liší se především podle země původu muslimského obyvatelstva. Většinou se ovšem všechny komunity shodnou na tématech, kterých se šaría týká – rodinném (sňatky, rozvody, péče o děti...) a majetkovém právu (dědické právo, rodinný majetek...), popřípadě finanční záležitosti.^{13 14}

Nelze přesně odhadnout, kolik se ve Spojených státech nachází míst pro řešení arbitrží mezi muslimy – ať už se jedná o soudy či tribunály – a zřejmě se jedná o decentralizovanou záležitost. Tyto soudy či tribunály slouží komunitám pro řešení vnitřních problémů, popřípadě k poradenství a řešení problémů mezi rodinami. Je ovšem důležité zdůraznit, že tyto organizace mají většinou formu poradenskou anebo představují formu mimosoudního vyrovnání, která je v sekulárních společnostech běžná. To ovšem neznamena, že tento způsob vyrovnání nepřináší mnohé problémy (viz kapitola 4.1. První dodatek).¹⁵

3.2. Bezpečnostní riziko?

Obzvláště po 11. září 2001 se kromě rozšíření islamofobie ve Spojených státech začala stále více objevovat otázka, do jaké míry je šaría nejen kompatibilní s americkými hodnotami a soudním systémem, ale zda nepředstavuje dokonce bezpečnostní riziko.

Na základě výkladů šaría vydávají muftí fatwy. Nicméně jak již bylo řečeno, šaría se v islámu liší podle kulturního a společenského prostředí a podle islámských větví. Některé výklady proto mohou mít liberálnější podobu, některé ovšem mohou být striktní až extrémně radikální.

¹¹ AMP joins U.S. Muslim Groups to Launch New Council with Political Census, b.r. In: *American Muslims for Palestine* [online]. United States, March 09, 2014 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.ampalestine.org/newsroom/amp-joins-u-s-muslim-groups-to-launch-new-council-political-census>

¹² USCMO Member Organizations, b.r. In: *USCMO* [online]. United States, b.d. [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://uscmo.org/index.php/home-version-10-2/>

¹³ Christopher R. Lepore, Asserting State Sovereignty over National Communities of Islam in the United States and Britain: Sharia Courts as a Tool of Muslim Accommodation and Integration, 11 WASH. U. GLOBAL STUD. L. REV. 669 (2012), https://openscholarship.wustl.edu/law_globalstudies/vol11/iss3/4

¹⁴ POSSAMAI, Adam, SELDA DAGISTANLI, BRYAN S. TURNER a MALCOLM VOYCE, 2018. Shari'a in Sydney and New York: A Perspective from Professionals and Leaders Dealing with Islamic Law. *Islam and Christian-Muslim Relations* [online]. 30(1), 69-85 [cit. 2020-04-29]. DOI: 10.1080/09596410.2018.1548744. ISSN 0959-6410. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09596410.2018.1548744>

¹⁵ REVKIN, Mara, 2015. Deprivatizing Islamic law: an argument for judicial interpretation of shari'a in American courts. *The Journal of Legal Pluralism and Unofficial Law* [online]. 47(2), 246-266 [cit. 2020-04-29]. DOI: 10.1080/07329113.2015.1008840. ISSN 0732-9113. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/07329113.2015.1008840>

Ve Spojených státech proto neustále probíhá diskuze o tom, zda šíření extrémnějšího výkladu práva šaría nemůže vést k podpoře islámského terorismu, popřípadě ke vzniku islámských teroristických organizací přímo v zemi (pravděpodobně nejsilnější reakci vzhledem k tomuto tématu vyvolala kniha *Shariah: The Threat to America*),¹⁶ ačkoliv mnoho těchto spekulací je založena na nepochopení toho, co šaría představuje, stejně jako na anti-islámské rétorice, aniž by její autoři rozuměli islámu.

Existují ovšem objektivně určité hrozby, které v souvislosti s šarií stojí za zmínku. Například wahhábismus, který je státní formou islámu v Saúdské Arábii, patří mezi nejfundamentálnější formy islámského myšlení vůbec.¹⁷ Saúdská Arábie je přitom pověstná tím, že financuje islámské komunity po celém světě, staví mešity a vysílá do světa učence, kteří wahhábismus hlásají a skrze něj také radí muslimům, jak žít každodenní život. Toto neuniklo Ministerstvu vnitřní bezpečnosti Spojených států amerických a mj. se v roce 2003 věnovalo také wahhábismu jako možné vnitřní hrozbě pro Spojené státy.¹⁸

Problematická také může být přítomnost Muslimského bratrstva ve Spojených státech. Ačkoliv se názory na tuto islámskou skupinu silně liší, nelze vyvrátit, že se v minulosti členové této organizace dopustili teroristických útoků a že se některé teroristické organizace Muslimským bratrstvem inspirovaly, například Hamas. V roce 2001 intervenovaly Spojené státy v organizaci Holy Land Foundation – islámské organizaci ve Spojených státech na podporu Palestiny a palestinského lidu. V tomto roce bylo zjištěno, že tato organizace skrze charitativní příspěvky ve formě zakátu (almužna, třetí pilíř islámu) financovala Hamas. Holy Land Foundation byla prohlášena za teroristickou organizaci, její majetek byl zkonfiskován a její vůdci odsouzeni k trestu odnětí svobody.¹⁹

Po 11. září 2001 se také vyskytly spekulace o tom, zda neexistuje pravděpodobnost, že by šaría „infiltrovala“ americký soudní a právní systém a pomalu jej měnila k obrazu svému. Existuje nicméně mnoho soudních procesů, ve kterých americké soudy rozhodly bez ohledu

¹⁶ *Shariah: The Threat to America*, b.r. In: *Center for Security Policy* [online]. United States, September 13, 2010 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.centerforsecuritypolicy.org/2010/09/13/shariah-the-threat-to-america-2/>

¹⁷ HILLENBRANDOVÁ, Carole, 2017. Myšlení, str. 158-159. HILLENBRANDOVÁ, Carole. *Islám: historie, současnost a perspektivy*. 1. V Praze: Paseka. ISBN 978-80-7432-685-1.

¹⁸ SUBCOMMITTEE ON TERRORISM, TECHNOLOGY AND HOMELAND SECURITY, n.d. TERRORISM: GROWING WAHHABI INFLUENCE IN THE UNITED STATES. In: *U.S. Government Publishing Office* [online]. United States, JUNE 26, 2003 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/CHRG-108shrg91326/html/CHRG-108shrg91326.htm>

¹⁹ UNITED STATES OF AMERICA, Plaintiff - Appellee v. MOHAMMAD EL-MEZAIN; GHASSAN ELASHI; SHUKRI ABU BAKER; MUFID ABDULQADER; ABDULRAHMAN ODEH; HOLY LAND FOUNDATION FOR RELIEF AND DEVELOPMENT, also known as HLF, b.r. In: *United States Courts* [online]. United States, January 13, 2012 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <http://www.ca5.uscourts.gov/opinions%5Cpub%5C09/09-10560-CR0.wpd.pdf>

na náboženskou příslušnost, ačkoliv ta představovala jeden z hlavních důvodů pro žalobu či obhajobu (viz níže).²⁰

4. Postavení islámského práva z pohledu amerických federálních a státních orgánů

4.1. První dodatek

První dodatek Ústavy Spojených států amerických, který zároveň s dalšími devíti dodatky tvoří *Listinu práv*, byl schválen 24. září 1789 a ratifikován 5. prosince 1791. Zní takto:

*„Kongres nesmí vydávat zákony zavádějící nějaké náboženství nebo zákony, které by zakazovaly svobodné vyznávání nějakého náboženství; právě tak nesmí vydávat zákony omezující svobodu slova nebo tisku, právo lidu pokojně se shromažďovat a právo podávat státním orgánům žádosti o nápravu křivd.“*²¹

Ačkoliv se tento dodatek vztahoval původně pouze na federální orgány, v roce 1925 proběhl případ *Gitlow v. New York*, ve kterém Nejvyšší soud rozhodl, že se *První dodatek* vztahuje také na státy federace, ovšem pouze v otázce svobody slova a svobody tisku.²²

Co se týče praktikování náboženství, zde už není odpověď příliš jasná. Patří dle *Prvního dodatku* praktikování práva šaría mezi prvky vyznávání náboženství? Ačkoliv ne v souvislosti s islámem, Nejvyšší soud musel výklad *Prvního dodatku* ještě upřesnit, a to například během procesů *Cantwell v. Connecticut* (1940) a *Emp't Div., Dep't. of Human Res. of Oregon v. Smith* (1963). Podle těchto a dalších procesů došel Nejvyšší soud k těmto závěrům:

- *První dodatek* rozlišuje mezi svobodou vyznání a svobodou konat dle náboženských principů.
- Zatímco svoboda vyznání je dle *Prvního dodatku* absolutní, svoboda konat dle náboženských principů je omezena, a to pro ochranu práva ve společnosti.²³

Podle tohoto výkladu se tedy zdá, že svoboda jednat podle náboženských principů může být omezena pro ochranu práva ve společnosti, opět ovšem záleží na jednotlivých interpretacích.

²⁰ AMERICAN CIVIL LIBERTIES UNION, Nothing to Fear: Debunking the Mythical “Sharia Threat” to Our Judicial System. In: *American Civil Liberties Union* [online]. May 2011 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: https://www.aclu.org/sites/default/files/field_document/Nothing_To_Fear_Report_FINAL_MAY_2011.pdf

²¹ MVČR, b.r. Extrémistické projevy a jejich současné místo podle Ústavy USA. In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha, b.d. [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/extremisticke-projevy-a-jejich-soucasne-misto-podle-ustavy-usa.aspx>

²² BEAUMONT, Elizabeth, b.r. *Gitlow v. New York* (1925). In: *Middle Tennessee State University* [online]. United States [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.mtsu.edu/first-amendment/article/80/gitlow-v-new-york>

²³ Christopher R. Lepore, Asserting State Sovereignty over National Communities of Islam in the United States and Britain: Sharia Courts as a Tool of Muslim Accommodation and Integration, 11 WASH. U. GLOBAL STUD. L. REV. 669 (2012),

Dostaneme-li se ke konkrétnímu případu, ve kterém šaría hrála roli, tak v případě *S.D. v. M.J.R.* z roku 2010 docházelo v muslimském manželském páru k domácímu a sexuálnímu násilí na ženě. Žena požádala o soudní zákaz styku (restraining order). Muž se hájil tím, že podle islámského práva je mu umožněn například nekonsensuální sexuální styk. Soud muži vyhověl a k uvalení soudního zákazu nedošlo. Odvolací soud ovšem rozhodl, že k domácímu násilí skutečně došlo a nařídil uvalení soudního zákazu, aniž by bral v potaz obhajobu muže založenou na náboženské příslušnosti. Soud to vysvětlil právě výkladem *Prvního dodatku* a podobnými soudními případy.²⁴

Kromě posuzování náboženské svobody může řešení sporů mimosoudními tribunály, či soudy v případě práva šaría ovšem představovat ještě další problém pro americké soudnictví. Celková privatizace práva (mimosoudní řešení sporů, ať už sekulární, či náboženské) může znamenat problém právě z hlediska *Prvního dodatku*. V procesu *Borough of Duryea v. Guarnieri* z roku 2011 Nejvyšší soud stanovil, že přístup veřejnosti k soudu, neutralita a právo na obhájce jsou chráněny *Prvním dodatkem*. Mimosoudní vyrovnávání ovšem tyto požadavky nevznáší.²⁵ Nelze proto zaručit, že například ženy budou mít v mimosoudním vyrovnání u tribunálu muslimské komunity stejné postavení jako muži.

Na základě *Federálního zákona o arbitráži (The Federal Arbitration Act)* se účastníci arbitráže po určité době mohou odvolat k soudu, jsou-li nespokojeni s výsledkem vyrovnání.²⁶ Zde se ovšem opět dostáváme ke stejnému problému – mohou muslimové očekávat, že jim bude u amerického soudu vyhověno v aplikaci práva šaría vzhledem k jejich náboženské příslušnosti? Odpověď zní, že opět záleží na výkladu *Prvního dodatku*.

4.2. Přístupy států federace

S rostoucím strachem z terorismu a s nárůstem islamofobie ve 21. století mnoho amerických politiků a několik států zvažovalo, nebo dokonce vydalo zákony, které by se daly označit za mířené proti šarii. Organizace Southern Poverty Law Center vydalo seznam zákonů (odsouhlasených i navržených) mezi lety 2010 až 2019 v jednotlivých státech – podařilo se jim sesbírat 227 zákonů mířených proti právu šaría, popřípadě zákonů, které jsou označovány jako „Andy’s Law“.²⁷ Andy’s Law představuje federální zákon, který umožňuje

²⁴ NEW JERSEY SUPERIOR COURT, b.r. *SD v. Mjr*, 2 A.3d 412 (N.J. Super. Ct. App. Div. 2010). In: *Non-Profit Free Legal Search Engine and Alert System* [online]. July 23rd, 2010 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.courtlistener.com/opinion/2445096/sd-v-mjr/>

²⁵ REVKIN, Mara, 2015. Deprivatizing Islamic law: an argument for judicial interpretation of shari'a in American courts. *The Journal of Legal Pluralism and Unofficial Law* [online]. 47(2), 246-266 [cit. 2020-04-29]. DOI: 10.1080/07329113.2015.1008840. ISSN 0732-9113. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/07329113.2015.1008840>

²⁶ Christopher R. Lepore, Asserting State Sovereignty over National Communities of Islam in the United States and Britain: Sharia Courts as a Tool of Muslim Accommodation and Integration, 11 WASH. U. GLOBAL STUD. L. REV. 669 (2012),

²⁷ TRACKING ANTI-MUSLIM LEGISLATION ACROSS THE U.S., b.r. In: *Southern Poverty Law Center* [online]. United States, b.d. [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.splcenter.org/data-projects/tracking-anti-muslim-legislation-across-us>

jakékoliv osobě žalovat jinou entitu pro podezření z financování terorismu. Tyto zákony Southern Poverty Law Center vyhodnotilo jako zákony potenciálně využitelné proti muslimům.²⁸

Celkem 22 z těchto zákonů bylo přijato, jeden z nich byl následně zrušen u federálního soudu.²⁹ Zákony byly přijaty v těchto státech:

- Alabama – 1; navrhuje dodatek k alabamské ústavě, ve kterém zakazuje aplikaci zahraničního práva či jakéhokoliv jiného práva než práva federálního a státního na území Alabamy.³⁰
- Arizona – 1; zákon, který taktéž zakazuje aplikovat jakékoliv jiné právo než americké na území Arizony.³¹
- Arkansas – 2; zákon, který taktéž zakazuje aplikovat jakékoliv jiné právo než federální a státní na území Arkansasu, s výjimkou pro náboženské organizace – ale pouze v případě, že jejich právo není v rozporu s právem federálním a arkansaským;³² Andy's Law.³³
- Florida – 2; Andy's Law,³⁴ zákon, který neumožňuje aplikovat zahraniční právo ve státě Florida.³⁵
- Jižní Dakota – 1; zákon, který zakazuje soudům a jiným vládním entitám aplikovat jakékoliv náboženské právo na území Jižní Dakoty.³⁶
- Kansas – 2; Andy's Law;³⁷ zákon, který zakazuje aplikovat jakékoliv jiné právo než federální a státní na území Kansasu.³⁸

²⁸ PIGGOTT, Stephen, b.r. Andy's Law fails in Alabama, but the anti-Muslim legislation has passed in seven states to date. In: *Southern Poverty Law Center* [online]. United States, March 22, 2018 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.splcenter.org/hatewatch/2018/03/22/andy-s-law-fails-alabama-anti-muslim-legislation-has-passed-seven-states-date>

²⁹ TRACKING ANTI-MUSLIM LEGISLATION ACROSS THE U.S., b.r. In: *Southern Poverty Law Center* [online]. United States, b.d. [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.splcenter.org/data-projects/tracking-anti-muslim-legislation-across-us>

³⁰ SENATOR ALLEN, b.r. Amendment to the 9 Constitution of Alabama of 1901. In: *Alabama Legislature* [online]. Alabama [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <http://alisondb.legislature.state.al.us/ALISON/SearchableInstruments/2013RS/PrintFiles/SB4-int.pdf>

³¹ HOUSE BILL 2064, b.r. In: *Arizona Legislature* [online]. United States, 2011 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.azleg.gov/legtext/50leg/1r/bills/hb2064s.pdf>

³² SMITH, B. a J. COOPER, b.r. HOUSE BILL 1041. In: *Arkansas State Legislature* [online]. United States, 2017 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.arkleg.state.ar.us/Bills/Document?type=pdf&chamber=HB&source=Bills&bill=1041&ddBienniumSession=2017%2F2017R>

³³ MEEKS, D. a SENATOR RAPERT, b.r. SENATE BILL 630. In: *Arkansas State Legislature* [online]. United States, 2013 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.arkleg.state.ar.us/Acts/FTPDocument?path=%2FACTS%2F2013R%2FPublic%2F&file=1295.pdf&ddBienniumSession=2013%2F2013R>

³⁴ FISCHER a WHITE, HB 65. In: *LobbyTools* [online]. 2017 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <http://static-lobbytools.s3.amazonaws.com/bills/2017/pdf/0065ER.pdf>

³⁵ SB 386, In: *The Florida Senate* [online]. United States, 2014 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.flsenate.gov/Session/Bill/2014/386/BillText/er/PDF>

³⁶ REPRESENTATIVE HUNT, b.r. House Bill 1253. In: *South Dakota Legislature* [online]. United States, 02/29/2012 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://sdlegislature.gov/docs/legsession/2012/Bills/HB1253ENR.pdf>

- Louisiana – 4; Andy's Law;³⁹ zákon, který zakazuje aplikovat zahraniční právo na území Louisiany; zákon, který zakazuje aplikovat náboženské právo na území Louisiany; zákon, který říká, že emitenti cenných papírů musí zveřejnit, pokud se cenné papíry nějakým způsobem týkají náboženských zvyků či zákonů.⁴⁰
- Mississippi – 1; zákon, který zakazuje aplikovat jakékoliv jiné právo než federální a státní na území Mississippi.⁴¹
- Oklahoma – 2; dodatek k oklahomské ústavě, který vysloveně zakazuje soudům a jiným státním úřadům brát v potaz právo šaría (jiné náboženské či kulturní právo nebylo zmíněno).⁴² Tento dodatek byl zrušen Okresním soudem Spojených států amerických pro stát Oklahoma právě s odkazem na porušení *Prvního dodatku*; zákon, který zakazuje aplikovat jakékoliv jiné právo než federální a státní na území Oklahomy, pokud je toto právo v rozporu s právem státním a federálním v rámci ochrany amerických občanů a pokud dohody psané v tomto duchu porušují právo jedince zaručené Spojenými státy či státem Oklahoma (zmíněno je například právo na sňatek).⁴³
- Severní Karolína – 3; Andy's Law;⁴⁴ zákon, který zakazuje použití rozhodnutí zahraničních orgánů, pokud soudy Severní Karolíny shledají, že toto rozhodnutí bylo nějakým způsobem nespravedlivé vůči zúčastněným;⁴⁵ zákon, který zakazuje použití zahraničního práva na území Severní Karolíny.⁴⁶

³⁷ HOUSE BILL No. 2463, b.r. In: *Kansas State Legislature* [online]. United States, Apr 30, 2014 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: http://kslegislature.org/li_2014/b2013_14/measures/documents/hb2463_enrolled.pdf

³⁸ House Substitute for SENATE BILL No. 79, b.r. In: *Kansas State Legislature* [online]. United States, 01 Jun 2012 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: http://www.kslegislature.org/li_2012/b2011_12/measures/documents/sb79_enrolled.pdf

³⁹ TRACKING ANTI-MUSLIM LEGISLATION ACROSS THE U.S., b.r. In: *Southern Poverty Law Center* [online]. United States, b.d. [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.splcenter.org/data-projects/tracking-anti-muslim-legislation-across-us>

⁴⁰ State Legislation Restricting Judicial Consideration of Foreign or Religious Law, 2010-2012, b.r. In: *Pew Research Center* [online]. United States, April 8, 2013 [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: <https://assets.pewresearch.org/wp-content/uploads/sites/11/2013/04/State-legislation-restricting-foreign-or-religious-law1.pdf>

⁴¹ HOUSE BILL NO. 177, b.r. In: *MISSISSIPPI LEGISLATURE* [online]. United States, July 1, 2015 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <http://billstatus.ls.state.ms.us/documents/2015/pdf/HB/0100-0199/HB0177SG.pdf>

⁴² ENROLLED HOUSE JOINT RESOLUTION NO. 1056 [online], b.r. In: . United States, 5/25/2010 [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: http://webserver1.lsb.state.ok.us/cf_pdf/2009-10%20ENR/hres/HJR1056%20ENR.PDF

⁴³ ENROLLED HOUSE BILL NO. 1060, b.r. In: *Oklahoma Legislature* [online]. United States, 4/15/2013 [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: http://webserver1.lsb.state.ok.us/cf_pdf/2013-14%20ENR/hB/HB1060%20ENR.PDF

⁴⁴ HOUSE BILL 371, b.r. In: *North Carolina General Assembly* [online]. United States, March 30, 2015 [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: <https://www.ncleg.net/Sessions/2015/Bills/House/PDF/H371v2.pdf>

⁴⁵ SESSION LAW 2015-107 SENATE BILL 596, b.r. In: *North Carolina General Assembly* [online]. United States, 2015 [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: <https://www.ncleg.net/Sessions/2015/Bills/Senate/PDF/S596v4.pdf>

⁴⁶ HOUSE BILL 522 RATIFIED BILL, b.r. In: *North Carolina General Assembly* [online]. United States, 2013 [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: <https://www.ncleg.gov/Sessions/2013/Bills/House/PDF/H522v4.pdf>

- Tennessee – 2; Andy's Law;⁴⁷ zákon, který zakazuje aplikovat jakékoliv jiné právo než federální a státní na území Tennessee, pokud je toto právo v rozporu s právem státním a federálním v rámci ochrany amerických občanů a neslučitelné s hodnotami Spojených států.⁴⁸
- Texas – 1; zákon, který limituje aplikaci zahraničního práva v rodinném právu.⁴⁹

Většina těchto zákonů představuje buď Andy's Law, popřípadě zakazuje jakoukoliv aplikaci zahraničního či jiného práva než federálního a státního na území jednotlivých států, nebo zakazuje aplikaci zahraničního práva na území jednotlivých států, pokud je soud uzná za nespravedlivé či za neslučitelné se zákony jednotlivých států. Tyto zákazy by mohly potenciálně ohrozit například manželské páry, které emigrovaly do Spojených států z muslimských zemí – to se týká například předmanželských smluv, smluv o dědictví, sňatků samotných atd. Zároveň tyto zákazy platí nejen u soudů, ale také například u mimosoudních vyrovnaní, což jsou právě například soudy či tribunály v rámci muslimských komunit.

Podle některých think-tanků byly tyto zákony uvedeny v praxi na základě lobbingu některých organizací, například ACT for America, American Public Policy Alliance, The Center for Security Policy, Christian Family Coalition, Church of all Nations: Rev. Mark Boykin, Florida Family Association a další.⁵⁰

4.3. Federální legislativa

Od roku 2001 proběhly celkem tři pokusy na úrovni Kongresu, které byly určitým způsobem podobné pokusům o legislativu či odsouhlasené legislativě na úrovni států federace. Jednalo se o tyto tři návrhy zákona:

- *S. 520 – The Constitution Restoration Act* – tento návrh zákona se pokusil znemožnit federálním soudům přezkoumávat rozhodnutí jednotlivých států či jejich institucí, pokud jsou tato rozhodnutí učiněná na základě víry instituce či jednotlivce, že všechny zákony, svoboda a suverenita státu pocházejí od Boha (křesťanského).
- *H.R. 3052 – Foreign Law Ban* – tento zákon by znemožňoval aplikaci zahraničního práva na federální úrovni.
- *H.R. 6975 – Jihad Prevention Act* – tento zákon by se vztahoval na imigraci a naturalizaci občanů do Spojených států. Při vstupu do země by

⁴⁷ KETRON, b.r. SENATE BILL 180. In: *Tennessee General Assembly* [online]. United States, 2015 [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: <http://www.capitol.tn.gov/Bills/109/Bill/SB0180.pdf>

⁴⁸ DENNIS, b.r. HOUSE BILL 3768. In: *Tennessee General Assembly* [online]. United States, 06/07/2010 [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: <http://www.capitol.tn.gov/Bills/106/Bill/HB3768.pdf>

⁴⁹ Texas House Bill 45, b.r. In: *LegiScan* [online]. 9/1/17 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://legiscan.com/TX/text/HB45/2017>

⁵⁰ SISEMORE, Basima, Elsadig ELSHEIKH a Natalia RAMIREZ LEE, b.r. Legalizing Othering The United States of Islamophobia. In: *Othering & Belonging Institute* [online]. United States, September 2017 [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: https://haasinstitute.berkeley.edu/sites/default/files/haas_institute_legalizing_othering_the_united_states_of_islamophobia.pdf

jednotlivci, kteří nejsou občany Spojených států, museli slíbit, že nebudou dodržovat šariu. Stejně tak pokud by někdo obhajoval šariu, mohlo by toto být použito při odnímání víz či při zrušení občanství.

Ani jeden z nich nebyl odsouhlasen.⁵¹

4.4. První dodatek a zákony proti islámskému právu

Jak jsme mohli vidět v Oklahomě, některé zákony, které se dají interpretovat jako proti islámskému právu, mohou být zrušeny na základě toho, že porušují *První dodatek*. Jeden z důvodů, proč byl dodatek oklahomské ústavy zrušen federálním soudem, je ten, že v něm bylo explicitně zmíněno islámské právo na rozdíl od jiných náboženských práv (zákon tedy nebyl aplikován plošně). Dalším problémem tohoto dodatku bylo, že soudci by dle tradice americké jurisdikce měli rozhodovat s přihlédnutím k veřejnému i osobnímu zájmu a potřebám. Pokud by soudci neměli možnost přihlédnout k náboženskému vyznání dotčeného, nemohli by přihlédnout ani k osobnímu zájmu jedince například při výkonu trestu. Stejný problém se týká arbitráže – ze zákona americké soudy rozhodují o výsledcích arbitráží, pokud je to nutné. Pokud by ovšem soudcům nebylo umožněno aplikovat právo šaría, nebudou moci rozhodovat o mnoha arbitrážních rozhodnutích v muslimských komunitách.⁵²

Při rozhodování o tom, zda zákony či jiná rozhodnutí legislativních orgánů jednotlivých států porušují *První dodatek* či nikoliv, je využíván takzvaný „Lemon Test“. Ten obsahuje tři principy:

- zákon musí mít sekulární legislativní účel;
- zákon nesmí mít ten účinek, že by záměrně posiloval, či oslaboval nějaké náboženství;
- zákon nesmí obhajovat větší zasahování vlády do náboženství.

Později k tomuto testu bylo přidáno pravidlo, že zákon by neměl povyšovat nějaká náboženství nad jiná – tj. se všemi náboženstvími by mělo být nakládáno stejným způsobem.⁵³

Jak již bylo řečeno, svoboda konat podle náboženského vyznání na rozdíl od náboženské víry není v *Prvním dodatku* absolutní. Pokud zákon nějakým způsobem omezuje náboženskou

⁵¹ Tamtéž

⁵² UDDIN, Asma, b.r. The First Amendment: Religious Freedom for All, Including Muslims. In: *Washington & Lee University School of Law Scholarly Commons* [online]. United States: Washington & Lee University School of Law Scholarly Commons, 9-2013 [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: <https://scholarlycommons.law.wlu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1364&context=crsj>

⁵³ UDDIN, Asma T. a Dave PANTZER, b.r. A First Amendment Analysis of Anti-Sharia Initiatives. In: *University of North Carolina School of Law Scholarship Repository* [online]. United States: University of North Carolina School of Law Scholarship Repository, 1-1-2012 [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: <https://scholarship.law.unc.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1148&context=falr>

praxi všech náboženství, zákon podle některých výkladů není neutrální. Je ovšem možné jej obhájit, pokud byl vydán na základě naléhavé ochrany veřejného zájmu.⁵⁴

Kvůli oddělení náboženství od státu, jak je tomu v *Prvním dodatku*, mohou občané Spojených států vstupovat do nábožensky motivovaných dohod pouze skrze právo soukromé (například právě skrze arbitráže), které je tvořeno především díky svobodnému rozhodnutí jednotlivců. Je otázka, zda proto zákony, které omezují nějakým způsobem toto soukromé právo, zároveň neomezují svobodné rozhodnutí jedinců vzhledem k náboženské příslušnosti.⁵⁵

5. Závěr

Muslimská komunita ve Spojených státech nepředstavuje příliš velkou část populace. V rámci muslimských komunit existují instituty soudů či tribunálů, které se snaží udržet v komunitách islámské právo, jelikož šaría tvoří neoddělitelnou součást života muslimů. Témata, kterými se toto právo zabývá, jsou většinou právo rodinné a majetkové.

V souvislosti s nárůstem islámského terorismu a islamofobie nejen ve Spojených státech ovšem dochází k omezování islámského práva, a to v celkem 12 státech. Při schvalování a posuzování těchto zákonů je ovšem důležité vzít v potaz také *První dodatek Ústavy Spojených států amerických*, který mj. hovoří o zaručení svobody náboženského vyznání. Je proto otázka výkladu *Prvního dodatku*, zda jsou zákony, které se nějakým způsobem dotýkají také islámského práva, slučitelné s *Ústavou Spojených států amerických*.

⁵⁴ Tamtéž

⁵⁵ UDDIN, Asma T. a Dave PANTZER, b.r. A First Amendment Analysis of Anti-Sharia Initiatives. In: *Institute for Social Policy and Understanding* [online]. United States, MAY 2012 [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: https://www.ispu.org/wp-content/uploads/2016/08/ISPU_Sharia.Policy_613-1.pdf?x56816

6. Zdroje

AMERICAN CIVIL LIBERTIES UNION, Nothing to Fear: Debunking the Mythical “Sharia Threat” to Our Judicial System. In: American Civil Liberties Union [online]. May 2011 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z:

https://www.aclu.org/sites/default/files/field_document/Nothing_To_Fear_Report_FINAL_MAY_2011.pdf

AMP joins U.S. Muslim Groups to Launch New Council with Political Census, b.r. In: American Muslims for Palestine [online]. United States, March 09, 2014 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.ampalestine.org/newsroom/amp-joins-u-s-muslim-groups-to-launch-new-council-political-census>

BEAUMONT, Elizabeth, b.r. Gitlow v. New York (1925). In: Middle Tennessee State University [online]. United States [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.mtsu.edu/first-amendment/article/80/gitlow-v-new-york>

Christopher R. Lepore, Asserting State Sovereignty over National Communities of Islam in the United States and Britain: Sharia Courts as a Tool of Muslim Accommodation and Integration, 11 WASH. U. GLOBAL STUD. L. REV. 669 (2012), https://openscholarship.wustl.edu/law_globalstudies/vol11/iss3/4

DENNIS, b.r. HOUSE BILL 3768. In: Tennessee General Assembly [online]. United States, 06/07/2010 [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: <http://www.capitol.tn.gov/Bills/106/Bill/HB3768.pdf>

ENROLLED HOUSE BILL NO. 1060, b.r. In: Oklahoma Legislature [online]. United States, 4/15/2013 [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: http://webserver1.lsb.state.ok.us/cf_pdf/2013-14%20ENR/hB/HB1060%20ENR.PDF

ENROLLED HOUSE JOINT RESOLUTION NO. 1056 [online], b.r. In: . United States, 5/25/2010 [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: http://webserver1.lsb.state.ok.us/cf_pdf/2009-10%20ENR/hres/HJR1056%20ENR.PDF

FISCHER a WHITE, HB 65. In: LobbyTools [online]. 2017 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <http://static-lobbytools.s3.amazonaws.com/bills/2017/pdf/0065ER.pdf>

HANIFF, Ghulam M., 2003. The muslim community in America: A brief profile. Journal of Muslim Minority Affairs [online]. 23(2), 303-311 [cit. 2020-04-29]. DOI: 10.1080/1360200032000139947. ISSN 1360-2004. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/1360200032000139947>

HILLENBRANDOVÁ, Carole, 2017. Právo. HILLENBRANDOVÁ, Carole. Islám: historie, současnost a perspektivy. 1. V Praze: Paseka. ISBN 978-80-7432-685-1.

HOUSE BILL NO. 177, b.r. In: MISSISSIPPI LEGISLATURE [online]. United States, July 1, 2015 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <http://billstatus.ls.state.ms.us/documents/2015/pdf/HB/0100-0199/HB0177SG.pdf>

HOUSE BILL 371, b.r. In: North Carolina General Assembly [online]. United States, March 30, 2015 [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: <https://www.ncleg.net/Sessions/2015/Bills/House/PDF/H371v2.pdf>

HOUSE BILL 522 RATIFIED BILL, b.r. In: North Carolina General Assembly [online]. United States, 2013 [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: <https://www.ncleg.gov/Sessions/2013/Bills/House/PDF/H522v4.pdf>

HOUSE BILL 2064, b.r. In: Arizona Legislature [online]. United States, 2011 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.azleg.gov/legtext/50leg/1r/bills/hb2064s.pdf>

HOUSE BILL No. 2463, b.r. In: Kansas State Legislature [online]. United States, Apr 30, 2014 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: http://kslegislature.org/li_2014/b2013_14/measures/documents/hb2463_enrolled.pdf

House Substitute for SENATE BILL No. 79, b.r. In: Kansas State Legislature [online]. United States, 01 Jun 2012 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: http://www.kslegislature.org/li_2012/b2011_12/measures/documents/sb79_enrolled.pdf

KETRON, b.r. SENATE BILL 180. In: Tennessee General Assembly [online]. United States, 2015 [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: <http://www.capitol.tn.gov/Bills/109/Bill/SB0180.pdf>

MEEKS, D. a SENATOR RAPERT, b.r. SENATE BILL 630. In: Arkansas State Legislature [online]. United States, 2013 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.arkleg.state.ar.us/Acts/FTPDocument?path=%2FACTS%2F2013R%2FPublic%2F&file=1295.pdf&ddBienniumSession=2013%2F2013R>

Muslim Population By State 2020, b.r. In: World Population Review [online]. United States, 4/6/2020 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://worldpopulationreview.com/states/muslim-population-by-state/>

MVČR, b.r. Extrémistické projevy a jejich současné místo podle Ústavy USA. In: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Praha, b.d. [cit. 2020-04-29]. Dostupné z:

<https://www.mvcr.cz/soubor/extremisticke-projevy-a-jejich-soucasne-misto-podle-ustavy-usa.aspx>

NEW JERSEY SUPERIOR COURT, b.r. SD v. Mjr, 2 A.3d 412 (N.J. Super. Ct. App. Div. 2010). In: Non-Profit Free Legal Search Engine and Alert System [online]. July 23rd, 2010 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.courtlistener.com/opinion/2445096/sd-v-mjr/>

PIGGOTT, Stephen, b.r. Andy's Law fails in Alabama, but the anti-Muslim legislation has passed in seven states to date. In: Southern Poverty Law Center [online]. United States, March 22, 2018 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.splcenter.org/hatewatch/2018/03/22/andy-s-law-fails-alabama-anti-muslim-legislation-has-passed-seven-states-date>

POSSAMAI, Adam, Selda DAGISTANLI, Bryan S. TURNER a Malcolm VOYCE, 2018. Shari'a in Sydney and New York: A Perspective from Professionals and Leaders Dealing with Islamic Law. Islam and Christian-Muslim Relations [online]. 30(1), 69-85 [cit. 2020-04-29]. DOI: 10.1080/09596410.2018.1548744. ISSN 0959-6410. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09596410.2018.1548744>

REPRESENTATIVE HUNT, b.r. House Bill 1253. In: South Dakota Legislature [online]. United States, 02/29/2012 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://sdlegislature.gov/docs/legsession/2012/Bills/HB1253ENR.pdf>

REVKIN, Mara, 2015. Deprivatizing Islamic law: an argument for judicial interpretation of shari'a in American courts. The Journal of Legal Pluralism and Unofficial Law [online]. 47(2), 246-266 [cit. 2020-04-29]. DOI: 10.1080/07329113.2015.1008840. ISSN 0732-9113. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/07329113.2015.1008840>

SB 386, In: The Florida Senate [online]. United States, 2014 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.flsenate.gov/Session/Bill/2014/386/BillText/er/PDF>

SENATOR ALLEN, b.r. Amendment to the 9 Constitution of Alabama of 1901. In: Alabama Legislature [online]. Alabama [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <http://alisondb.legislature.state.al.us/ALISON/SearchableInstruments/2013RS/PrintFiles/SB4-int.pdf>

SESSION LAW 2015-107 SENATE BILL 596, b.r. In: North Carolina General Assembly [online]. United States, 2015 [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: <https://www.ncleg.net/Sessions/2015/Bills/Senate/PDF/S596v4.pdf>

Shariah: The Threat to America, b.r. In: Center for Security Policy [online]. United States, September 13, 2010 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.centerforsecuritypolicy.org/2010/09/13/shariah-the-threat-to-america-2/>

SISEMORE, Basima, Elsadig ELSHEIKH a Natalia RAMIREZ LEE, b.r. Legalizing Othering The United States of Islamophobia. In: Othering & Belonging Institute [online]. United States, September 2017 [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: https://haasinstitute.berkeley.edu/sites/default/files/haas_institute_legalizing_othering_the_united_states_of_islamophobia.pdf

SMITH, B. a J. COOPER, b.r. HOUSE BILL 1041. In: Arkansas State Legislature [online]. United States, 2017 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.arkleg.state.ar.us/Bills/Document?type=pdf&chamber=HB&source=Bills&bill=1041&ddBienniumSession=2017%2F2017R>

State Legislation Restricting Judicial Consideration of Foreign or Religious Law, 2010-2012, b.r. In: Pew Research Center [online]. United States, April 8, 2013 [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: <https://assets.pewresearch.org/wp-content/uploads/sites/11/2013/04/State-legislation-restricting-foreign-or-religious-law1.pdf>

SUBCOMMITTEE ON TERRORISM, TECHNOLOGY AND HOMELAND SECURITY, n.d. TERRORISM: GROWING WAHHABI INFLUENCE IN THE UNITED STATES. In: U.S. Government Publishing Office [online]. United States, JUNE 26, 2003 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/CHRG-108shrg91326/html/CHRG-108shrg91326.htm>

Texas House Bill 45, b.r. In: LegiScan [online]. 9/1/17 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://legiscan.com/TX/text/HB45/2017>

TRACKING ANTI-MUSLIM LEGISLATION ACROSS THE U.S., b.r. In: Southern Poverty Law Center [online]. United States, b.d. [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.splcenter.org/data-projects/tracking-anti-muslim-legislation-across-us>

UDDIN, Asma T. a Dave PANTZER, b.r. A First Amendment Analysis of Anti-Sharia Initiatives. In: University of North Carolina School of Law Scholarship Repository [online]. United States: University of North Carolina School of Law Scholarship Repository, 1-1-2012 [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: <https://scholarship.law.unc.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1148&context=falr>

UDDIN, Asma T. a Dave PANTZER, b.r. A First Amendment Analysis of Anti-Sharia Initiatives. In: Institute for Social Policy and Understanding [online]. United States, MAY 2012 [cit. 2020-

04-30]. Dostupné z: https://www.ispu.org/wp-content/uploads/2016/08/ISPU_Sharia.Policy_613-1.pdf?x56816

UDDIN, Asma, b.r. The First Amendment: Religious Freedom for All, Including Muslims. In: Washington & Lee University School of Law Scholarly Commons [online]. United States: Washington & Lee University School of Law Scholarly Commons, 9-2013 [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: <https://scholarlycommons.law.wlu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1364&context=crsj>

UNITED STATES OF AMERICA, Plaintiff - Appellee v. MOHAMMAD EL-MEZAIN; GHASSAN ELASHI; SHUKRI ABU BAKER; MUFID ABDULQADER; ABDULRAHMAN ODEH; HOLY LAND FOUNDATION FOR RELIEF AND DEVELOPMENT, also known as HLF, b.r. In: United States Courts [online]. United States, January 13, 2012 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <http://www.ca5.uscourts.gov/opinions%5Cpub%5C09/09-10560-CR0.wpd.pdf>

USCMO Member Organizations, b.r. In: USCMO [online]. United States, b.d. [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://uscmo.org/index.php/home-version-10-2/>

